

PRESSMEDDELANDE nr 110/24

Luxemburg den 11 juli 2024

Domstolens dom i de förenade målen C-554/21 | HANN-INVEST, C-622/21 | MINERAL-SEKULINE och C-727/21 | UDRUGA KHL MEDVEŠČAK ZAGREB

Rättsstatsprincipen: den dömande sammansättning som handlägger ett mål ska ensam besluta om målets utgång

Otillbörlig inblandning av personer utanför den dömande sammansättningen får inte förekomma

En processuell mekanism inom en domstol, som syftar till att undvika eller avhjälpa skillnader i rättspraxis och på så sätt säkerställa den rättssäkerhet som är en del av rättsstatsprincipen, måste i sig uppfylla de krav som är knutna till rättsväsendets oavhängighet. I synnerhet ska den dömande sammansättning som handlägger ett mål ensam anta det slutliga avgörandet. Otillbörlig inblandning av personer utanför den dömande sammansättningen får inte förekomma.

Vid kroatiska domstolar i andra instans ska varje avgörande som antas av en dömande sammansättning översändas till den berörda domstolens registreringsdomare innan det formellt anses ha meddelats och kan delges parterna.

Registreringsdomaren utses av den berörda domstolens ordförande. I praktiken har registreringsdomaren behörighet att skjuta upp meddelandet av ett avgörande och att ge instruktioner till den dömande sammansättningen. Parterna känner inte till vare sig registreringsdomarens ingripande eller registreringsdomarens namn.

Om den dömande sammansättningen inte rättar sig efter registreringsdomarens instruktioner kan registreringsdomaren begära att ett sektionssammanträde sammankallas. Vid sektionssammanträdet kan det avgas ett "rättsligt ställningstagande" som är bindande för alla dömande sammansättningar inom sektionen. En dömande sammansättning som redan har avslutat sina överläggningar ska, i förekommande fall, ändra sitt tidigare antagna avgörande.

Enligt Kroatiens handelsöverdomstol har denna processuella mekanism hittills motiverats av behovet av att säkerställa enhetlighet i rättspraxis. Eftersom den domstolen hyste tvivel om huruvida denna mekanism är förenlig med unionsrätten och särskilt med rättsstatsprincipen,¹ ställde den frågor till EU-domstolen om detta.

EU-domstolen svarar att unionsrätten utgör hinder för att det i nationell rätt föreskrivs en intern mekanism vid en nationell domstol, som innebär att

- det domstolsavgörande som antagits av den dömande sammansättningen i ett mål **endast** får expedieras till parterna i syfte att avsluta målet om domstolsavgörandets innehåll har godkänts av en registreringsdomare som inte ingår i den dömande sammansättningen, och att
- ett sektionssammanträde vid denna domstol har behörighet att, genom att utfärda ett "rättsligt ställningstagande", tvinga den dömande sammansättningen i ett mål att ändra innehållet i det domstolsavgörande som den dömande sammansättningen tidigare har antagit, trots att även andra

domare än de som ingår i den dömande sammansättningen och, i förekommande fall, personer utanför den berörda domstolen deltar vid detta sektionssammanträde, inför vilka parterna inte har möjlighet att framföra sina argument.

Rätten att få sin sak prövad av en oavhängig domstol som har inrättats enligt lag innebär **att den dömande sammansättning som handlägger ett mål ensam ska anta det slutliga avgörandet. För att utesluta otillbörlig inblandning från personer utanför den dömande sammansättningen och inför vilka parterna inte har haft möjlighet att framföra sina argument, ska den dömande avdelningens sammansättning vara föremål för regler som är transparenta och som de enskilda känner till.**

En processuell mekanism som, i syfte att undvika eller avhjälpa skillnader i rättspraxis och på så sätt säkerställa den rättssäkerhet som är en del av rättsstatsprincipen, gör det möjligt för en domare vid en domstol som inte ingår i den behöriga dömande sammansättningen att hänskjuta målet till en avdelning i utökad sammansättning vid den domstolen, är emellertid tillåten under förutsättning att 1) den dömande sammansättning som ursprungligen utsetts ännu inte har överlagt i målet, 2) de omständigheter under vilka ett sådant hänskjutande kan göras är tydligt angivna i den tillämpliga lagstiftningen och 3) hänskjutandet i fråga inte berövar de berörda personerna möjligheten att delta i förfarandet vid denna avdelning i utökad sammansättning.

PÅPEKAND: Begäran om förhandsavgörande gör det möjligt för domstolarna i medlemsstaterna att, i ett mål som pågår vid dem, vända sig till EU-domstolen med frågor om tolkningen av unionsrätten eller om giltigheten av en unionsrättsakt. Domstolen avgör inte målet vid den nationella domstolen. Det är den nationella domstolen som ska avgöra målet i enlighet med EU-domstolens avgörande. Detta avgörande är på samma sätt bindande för de övriga nationella domstolar där en liknande fråga uppkommer.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

[Domen i fulltext och eventuellt en resumé](#) av domen publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎(+352) 4303 3127.

Håll dig uppdaterad!

¹ Den omfattar bland annat rätten till ett effektivt domstolsskydd, den grundläggande rätten till en rättvis rättegång, domares oavhängighet, principen om ett kontradiktoriskt förfarande och tillgång till en domstol som har inrättats enligt lag.